

دیدگاه

موضوع: راهکارهای تداوم رشد تولیدات صنعتی در سال ۱۴۰۲

شماره: ۱۰۱۷

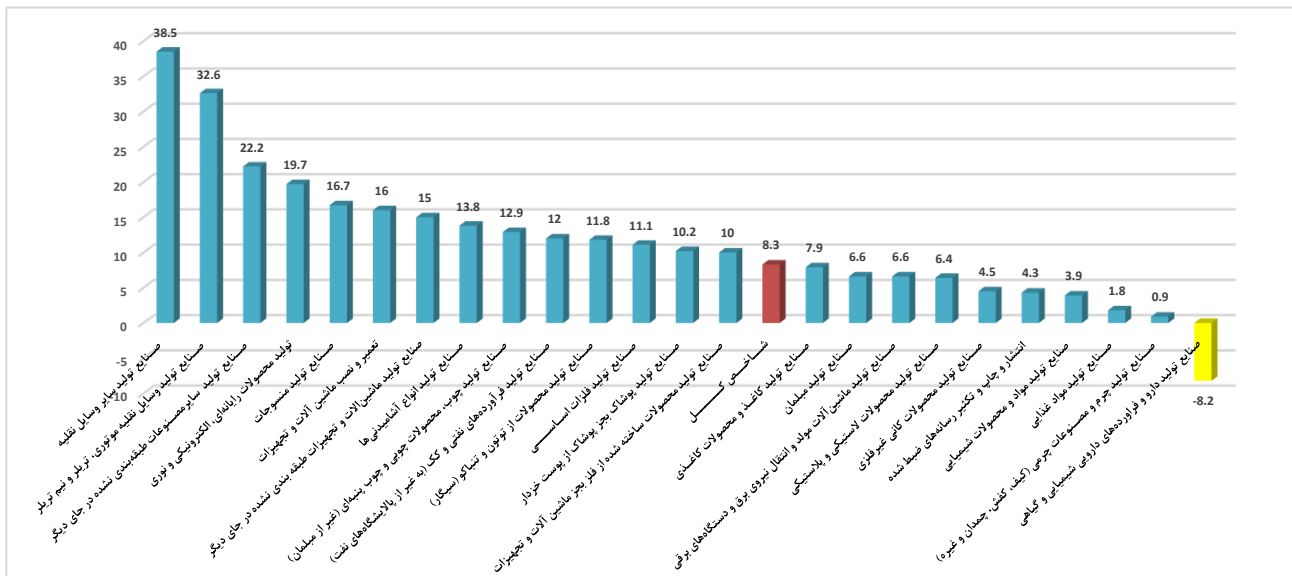
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۳/۲۲

تهیه و تنظیم: دکتر احمد تشکینی و دکتر سمیه نعمت‌اللهی

توضیح اجمالی:

شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی (شامل کارگاه‌های دارای ۱۰۰ نفر کارکن و بیشتر که حدود ۷۰ درصد ارزش افزوده بخش صنعت را پوشش می‌دهد) در نه ماهه اول سال ۱۴۰۱ رشد ۸.۳ درصدی داشت. در بین زیرگروه‌های این شاخص «سایر تولید وسایل نقلیه موتوری»، «صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری»، «تولید وسایل نقلیه موتوری» و «تولید محصولات رایانه‌ای، الکترونیکی و نوری» بالاترین رشد و «صنایع تولید دارو و فراورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی»، «صنایع تولید چرم و مصنوعات چرمی (کیف، کفش، چمدان و غیره)» و «صنایع تولید مواد غذایی» کمترین رشد را تجربه کردند. گفتنی است در بین ۲۴ رشته فعالیت صنعتی، ۲۳ رشته فعالیت صنعتی رشد مثبت و تنها یک رشته فعالیت با کاهش سطح فعالیت مواجه بودند (نمودار ۱).

نمودار (۱): رشد شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی در نه ماهه سال ۱۴۰۱

ماخذ: بانک مرکزی ج.ا.ا.

بررسی گروه‌های با بالاترین رشد صنعتی نشانگر آن است که بالاترین سهم از رشد مربوط به گروه‌های تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر (۴.۳۴ واحد درصد)، تولید فلزات اساسی (۲.۲۲ واحد درصد)، تولید مواد و محصولات شیمیایی (۱.۰۵ واحد درصد)، تولید محصولات کانی غیرفلزی (۰.۲۸ واحد درصد) و تولید مواد غذایی (۰.۱۵ واحد درصد) می‌باشد. مجموع سهم از رشد این گروه‌ها معادل ۸ واحد درصد از ۸.۳ درصد رشد شاخص کل است.

جدول (۲): درصد تغییر گروه‌های مهم صنعتی در نه ماهه سال ۱۴۰۱ نسبت به دوره مشابه سال قبل

سهم از رشد	درصد تغییر	ضریب (سال پایه ۱۳۹۵)	تولید مواد و محصولات شیمیایی
۱.۰۵	۳.۹	۲۷	تولید فلزات اساسی
۲.۲۲	۱۱.۱	۲۰	تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر
۴.۳۴	۳۲.۶	۱۳.۳	تولید مواد غذایی
۰.۱۵	۱.۸	۸.۵	تولید محصولات کانی غیرفلزی (سیمان، کاشی و ...)
۰.۲۸	۴.۵	۶.۳	

ماخذ: محاسبات براساس اطلاعات بانک مرکزی ج.ا.ا.

دیدگاه

بررسی شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی طی دوره ۱۴۰۰-۱۳۹۵ (براساس جدول ۲) نشانگر آن است که:

- در بین ۲۴ زیرگروه صنعتی؛ سطح تولید ۱۸ رشته فعالیت صنعتی در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۵ بالاتر و سطح تولید ۶ رشته فعالیت صنعتی پایین تر می‌باشد (این امر موید وجود ظرفیت‌های بسیار خالی در این ۶ رشته فعالیت است). به‌عنوان نمونه سطح تولید صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر در سال ۱۳۹۵ معادل ۱۰۰ و در سال ۱۴۰۰ معادل ۷۵.۵ می‌باشد که نشان می‌دهد حدود ۷۵ درصد میزان تولید سال ۱۳۹۵ در سال ۱۴۰۰ تحقق یافته است. در نه ماهه اول ۱۴۰۱ برخی از بالاترین رشدهای مربوط به گروه‌های صنعتی از بین همین شش رشته فعالیت با ظرفیت خالی بالا بوده‌اند.

نکات کلیدی:

۱. در نه ماهه اول ۱۴۰۱ تمامی رشته فعالیت‌های صنعتی (بجز یک رشته) رشد مثبت داشتند هرچند توزیع رشد ۸.۳ درصدی در بین زیرگروه‌های صنعتی کاملاً نامتقارن است، بگونه‌ای که عمده رشد بر چند رشته فعالیت صنعتی متمرکز است.
۲. با هدف شتاب بخشی به رشد صنعتی کشور پیشنهادات زیر قابل ارایه است:
  - تحریک تقاضای رشته فعالیت‌های صنعتی مانند کانی غیرفلزی و فلزات اساسی از طریق پیگیری سیاست تحریک بخش مسکن.
  - تحریک تقاضای داخلی از طریق ارایه اعتبار خریدار برای بخش‌هایی مانند پوشاک، مبلمان و محصولات الکترونیک داخلی.
  - بهره‌برداری از تقاضای بازارهای منطقه‌ای در صنایع صادراتی مانند کانی غیرفلزی، فلزات، صنایع غذایی، مبلمان و تولید ماشین‌آلات برق و دستگاه‌های برقی و صنایع دارای بازارهای صادراتی جهانی مانند محصولات شیمیایی، لاستیکی، پلاستیکی و دارویی.
  - ارایه اعتبار برای نوسازی ماشین‌آلات و تجهیزات با تاکید بر ماشین‌آلات داخلی با هدف ایجاد تحرک در صنایع تعمیر و نصب ماشین‌آلات، محصولات رایانه‌ای، ماشین‌آلات برق و تولید ماشین‌آلات طبقه‌بندی نشده.
۳. برای تداوم رشد صنعتی پیگیری هفت محور شامل توسعه و تعمیق ساخت داخل، توسعه صادرات غیر نفتی، توسعه معادن و صنایع معدنی، توسعه فناوری و شرکت‌های دانش بنیان با تغییر رویکرد از مونتاژ کاری به نوآوری، مدیریت بازار و ساماندهی لجستیک تجاری، بهبود فضای کسب و کار مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت و تأمین منابع مالی و توسعه سرمایه‌گذاری ضروری است.

جدول (۲): شاخص تولید کارگاه‌های صنعتی بزرگ طی دوره ۱۴۰۰-۱۳۹۵

متوسط رشد سالانه ۱۳۹۵-۱۴۰۰	رشد کل دوره		ضرایب						
	۱۴۰۰	۱۳۹۵	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	
صنایع تولید چوب، محصولات چوبی و چوب پنبه‌ای (غیر از مبلمان)	۷.۴۷	۵۴.۱	۱۵۴.۱	۱۳۵.۳	۱۱۰.۵	۱۰۶.۱	۱۱۳.۳	۱۰۰	۰.۳۱
صنایع تولید منسوجات	۷.۴۴	۵۳.۸	۱۵۳.۸	۱۴۸.۸	۱۲۳.۴	۱۱۱.۵	۱۰۷.۶	۱۰۰	۱.۶۳
صنایع تولید چرم و مصنوعات چرمی	۶.۹۱	۴۹.۳	۱۴۹.۳	۱۳۸.۸	۱۲۴.۹	۱۱۵.۵	۱۱۵.۳	۱۰۰	۰.۱
صنایع تولید ماشین‌آلات مولد و انتقال نیروی برق و دستگاه‌های برقی	۶.۷۶	۴۸.۱	۱۴۸.۱	۱۳۸.۶	۱۰۷	۱۰۳.۳	۱۰۹.۷	۱۰۰	۳.۰۱
تولید سایر مصنوعات	۶.۳۳	۴۴.۵	۱۴۴.۵	۱۱۸.۸	۷۵.۵	۸۸.۷	۱۰۵.۲	۱۰۰	۰.۳۲
صنایع تولید محصولات از توتون و تنباکو (سیگار)	۶.۲۹	۴۴.۲	۱۴۴.۲	۱۳۴.۴	۱۳۱.۱	۱۰۸.۱	۱۱۰.۶	۱۰۰	۰.۴۵
صنایع تولید محصولات کانی غیرفلزی	۴.۷۸	۳۲.۳	۱۳۲.۳	۱۳۴.۹	۱۲۱.۵	۱۱۰.۹	۱۱۰.۱	۱۰۰	۶.۳
صنایع تولید مواد غذایی	۴.۴۳	۲۹.۷	۱۲۹.۷	۱۲۳.۵	۱۱۳.۳	۱۰۸.۹	۱۰۷.۸	۱۰۰	۸.۵۴
تولید داروها و فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی	۴.۰۹	۲۷.۲	۱۲۷.۲	۱۰۶.۱	۱۰۳.۳	۹۷	۹۶.۹	۱۰۰	۴.۸۸
صنایع تولید انواع آشامیدنی‌ها	۳.۸۷	۲۵.۶	۱۲۵.۶	۱۲۲.۵	۹۶.۳	۹۸.۹	۱۱۲.۳	۱۰۰	۰.۷۱
صنایع تولید فلزات اساسی	۳.۳۳	۲۱.۷	۱۲۱.۷	۱۲۱.۶	۱۱۰.۲	۱۰۴	۱۰۳.۳	۱۰۰	۲۰.۰۱
صنایع تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی	۳.۲۶	۲۱.۲	۱۲۱.۲	۱۲۲.۲	۱۰۵.۲	۹۸.۹	۱۰۲.۷	۱۰۰	۲.۹۶
صنایع تولید کاغذ و محصولات کاغذی	۳.۰۹	۲۰	۱۲۰	۱۱۴.۶	۹۸.۶	۱۰۸	۱۳۶.۳	۱۰۰	۱.۱۷
تعمیر و نصب ماشین‌آلات و تجهیزات	۳.۰۷	۱۹.۹	۱۱۹.۹	۱۰۸.۶	۹۵.۳	۱۱۴.۴	۱۰۱.۲	۱۰۰	۰.۵۱
صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی	۲.۹۴	۱۹	۱۱۹	۱۱۸.۱	۱۰۶.۷	۱۰۴	۱۰۶.۳	۱۰۰	۲.۷
انتشار و چاپ و تکثیر رسانه‌های ضبط شده	۲.۷۷	۱۷.۸	۱۱۷.۸	۱۱۰.۱	۱۱۱.۷	۹۹.۸	۹۴.۸	۱۰۰	۰.۴۲
شاخص کل	۲.۵۰	۱۶	۱۱۶	۱۱۲.۵	۱۰۰.۳	۹۷.۸	۱۰۶.۳	۱۰۰	۱۰۰
تولید محصولات رایانه‌ای، الکترونیک و نوری	۱.۸۵	۱۱.۶	۱۱۱.۶	۱۱۴.۴	۹۴.۶	۹۸.۹	۱۱۷۰.۲	۱۰۰	۰.۸۸
تولید محصولات ساخته شده از فلز، به جز ماشین‌آلات و تجهیزات	۰.۸۶	۵.۳	۱۰۵.۳	۱۰۰.۳	۸۷.۵	۸۹.۱	۱۰۴.۵	۱۰۰	۱.۷۱
صنایع تولید ماشین‌آلات و تجهیزات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	-۰.۱۳	-۰.۸	۹۹.۲	۸۶.۱	۷۸.۳	۸۰.۵	۱۰۵.۷	۱۰۰	۲.۵۹
تولید مبلمان	-۰.۵۲	-۳.۱	۹۶.۹	۹۳.۷	۷۲.۱	۵۵.۱	۹۱.۹	۱۰۰	۰.۱۸
صنایع تولید فرآورده های نفتی و کک (به غیر از پالایشگاه‌های نفت)	-۲.۵۶	-۱۴.۴	۸۵.۶	۸۶	۷۸.۲	۷۸.۳	۹۸.۸	۱۰۰	۲.۲۳
صنایع تولید سایر وسایل نقلیه	-۳.۱۷	-۱۷.۶	۸۲.۴	۸۰	۸۰	۷۴.۲	۱۱۰.۶	۱۰۰	۰.۶۵
تولید پوشاک، به جز پوشاک از پوست خزدار	-۴.۱۶	-۲۲.۵	۷۷.۵	۷۶.۲	۷۶	۷۲.۷	۹۵.۸	۱۰۰	۰.۱۶
صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر	-۴.۵۱	-۲۴.۲	۷۵.۸	۷۳.۶	۵۸.۵	۶۷.۸	۱۱۰.۹	۱۰۰	۱۳.۲۸

ماخذ: بانک مرکزی ج.ا.ا.